

Toelichting bij ON wijzigen gemeenschappelijke regeling

Aanleiding

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regeling gewijzigd, deze wijziging is aanleiding om de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân (GR) aan te passen. Het bestuur heeft de nieuwe bepalingen getoetst aan de huidige GR. Ook zijn raadsleden gevraagd om hun visie te geven op de nieuwe bepalingen en de consequenties daarvan. Eveneens is gevraagd hoe de situatie nu wordt ervaren en wat er anders of beter kan. Conclusie is dat VRF al goed op weg is als het gaat om het vergroten van de invloed van de raden bij de taakuitvoering van VRF. Er zijn al veel momenten waarop de raden en VRF in gesprek en contact zijn met elkaar. Raden worden gevraagd om hun zienswijze te geven op voorgenomen besluiten. Raadsleden worden periodiek geïnformeerd over de uitvoering en toekomstige ontwikkeling. Er zijn evaluaties die worden uitgevoerd. Met deze wijziging van de GR worden deze werkwijzen ook verankerd in de GR.

De wijziging van de Wgr bevat twee soorten bepalingen. Enerzijds zijn een aantal bepalingen direct werkend, deze gelden van rechtswege. Denk hierbij aan de gewijzigde termijnen die in de wet genoemd zijn, de verplichte zienswijze ronde bij het wijzigen van de GR, de verplichting om schriftelijk en gemotiveerd te reageren op zienswijzen en de mogelijkheid tot het instellen van de gemeenschappelijke adviescommissie. Anderzijds leidt deze wetswijziging tot een aantal verplicht op te nemen onderdelen in de bestaande gemeenschappelijke regelingen. Deze onderdelen zijn vrij uit te werken in de gemeenschappelijke regelingen. Het betreft: de actieve informatieplicht, evaluaties, participatie, zienswijze bij bepaalde voorgenomen besluiten en bepalingen omtrent uittreding. Hieronder volgt een toelichting per onderdeel.

1. Zienswijzeprocedure bij treffen/wijzigen regeling

Artikel 1 lid 3 Wgr

- 3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van hun gemeente binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen stellen zij de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte.*

Bij het treffen, wijzigen en het toe- en uittreden van de gemeenschappelijke regeling moet vóór de vaststelling met toestemming van de raden ook een ontwerp van de regeling, of de wijziging daarvan, voor zienswijzen aan de raden worden toegezonden. De toestemming die daarna door de raden moet worden gegeven blijft ongewijzigd in stand na deze zienswijzenronde. Deze bepaling in de Wgr werkt van rechtswege en daarom is niet nodig deze op te nemen in de GR. **Geen wijziging van de GR op dit onderdeel nodig.**

2. Aanpassen regels gevolgen uittreding

Artikel 9 lid 1 Wgr

- 1. De regeling houdt bepalingen in omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon, bedoeld in [artikel 8, eerste en derde lid](#), en de deelnemende gemeenten, met inachtneming van [artikel 1](#).*

Met de wijziging van de Wgr is het verplicht om vooraf te bepalen wat de voorwaarden zijn waaronder kan worden uitgetreden en wat de gevolgen van uittreding zijn. De huidige bepaling in de GR omtrent uittreding voldoet niet aan bovenstaand vereiste. De huidige GR kent een bepaling voor toetreden en uittreden, voorstel is om deze te splitsen naar twee aparte bepalingen. Waarbij het nieuwe artikel omtrent de uittredingsbepalingen minimaal voldoet aan de eisen van de gewijzigde Wgr.

Uittreding is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's als bedoeld is artikel 8 van Wet veiligheidsregio's (Wvr). Dit houdt in dat wijziging van de Wvr een voorwaarde is voor mogelijke uittreding. Het is dan een verplichting en kent daardoor een bijzonder karakter. Hoe dit in de praktijk zijn uitwerking zal hebben is op dit moment onduidelijk. **Daarom wordt er nu voorgesteld om het artikel omtrent uittreding zo generiek mogelijk in te vullen.**

3. Zienswijze op voorgenomen besluiten

Uit de reacties van raadsleden blijkt dat de meeste raden graag een mogelijkheid voor zienswijze willen bij besluiten met een politieke, financiële of maatschappelijke impact. Concretisering is daarbij wenselijk. Op dit moment wordt er door VRF al voor diverse besluiten om een zienswijze gevraagd, denk aan de kadernota, meerjarenraming, begroting en jaarrekening. Maar ook meer inhoudelijk als het gaat om inbreng voor het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan. Daarnaast heeft het bestuur de mogelijkheid om de raden van tevoren te betrekken bij besluitvorming, al dan niet in de vorm van een zienswijze verzoek. Het aanwijzen van de verplichte zienswijze procedure voor bepaalde besluiten leidt tot een grotere belasting van de agenda's. Daarnaast vraagt het vragen van een zienswijze om een goede afweging van de belangen die op dat moment spelen. **Het ligt dan ook meer voor de hand om het bestuur per geval te laten bepalen voor welke besluiten aanvullend zienswijzen worden gevraagd, maar dit niet vooraf vast te leggen in een bepaling in de GR. Mogelijk zou een artikel als onderstaand toegevoegd kunnen worden aan de GR.**

Artikel @@ Zienswijze

- 1. Het bestuur kan besluiten om, voorafgaand aan het nemen van een besluit met grote financiële, politieke of maatschappelijke impact, de raden van de gemeenten in de gelegenheid te stellen om een zienswijze naar voren te brengen.*
- 2. Het bestuur biedt de raden de termijn van minimaal acht weken voor het naar voren brengen van een zienswijze.*
- 3. Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, bedoeld in het eerste lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.*

4. Verplichting om te reageren op zienswijzen

Artikel 10 lid 6 Wgr

- 1. Voorafgaande aan het nemen van het besluit waarover de zienswijze gegeven is stelt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam of het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie, onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan, de raden van de deelnemende gemeenten en, indien het een besluit van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam betreft, het algemeen bestuur van het openbaar lichaam schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vorige lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.*

In de artikelen 28, 29 en 31 uit de GR moet een bepaling van gelijke strekking worden opgenomen. Het zijn reeds bestaande zienswijze procedures binnen VRF met betrekking tot financieel kader, ontwerpbegroting, meerjarenraming en jaarrekening. De Wgr geeft een verplichte aanvulling om schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijze en aan te geven welke conclusies hier mogelijk aan verbonden zijn. **Binnen VRF wordt hieraan al uitvoering gegeven.**

5. Evalueren van de GR

Artikel 11a Wgr

Een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling.

Het bestuur vindt een periodieke evaluatie passend om de werking van de GR te toetsen. Het voorstel is dan ook om het algemeen bestuur eens in de vier jaar zorg te laten dragen voor een evaluatie van de regeling. **Naast de evaluaties die benodigd zijn voor het jaarverslag en het meerjarenbeleidsplan, is een bestuurderstevredenheidsonderzoek hiervoor een geschikt instrument.**

6. Afspraken over participatie

Artikel 10 lid 7 Wgr

7. Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

Uit de reacties van de raadsleden komt niet een eenduidig beeld naar voren als het gaat om het wel of niet vastleggen van afspraken omtrent participatie. Een deel is van mening dat participatie juist bij de raden ligt en dat het de taak van de raden is om dit signaal vervolgens op de juiste plaats te beleggen. Daarnaast zijn er ook al een aantal vormen van inspraak wettelijk geregeld, zoals bij het vaststellen van rampbestrijdingsplannen en de aanwijzing van bedrijfsbrandweren. Ook wordt er binnen VRF gewerkt met klantenpanels en zijn er evaluatiemomenten waarbij burgers wordt gevraagd om input.

Voorstel is dan ook om een algemene bepaling op te nemen dat burgerparticipatie of het betrekken van belanghebbenden door het bestuur gebruikt kan worden als het is voorgeschreven bij wet of dat als het bestuur dat wenselijk acht.

7. Actieve informatieplicht

De passieve informatieplicht wordt uitgebreid met een actieve informatieplicht, waarbij de GR moet regelen op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt. De huidige GR voorziet in de actieve informatieplicht. De raadsleden hebben aangegeven te willen worden geïnformeerd over onderwerpen met een politieke, financiële en maatschappelijke impact. Aangezien de VRF een uitvoerend bestuursorgaan is waarbij de wijze van financiële verantwoording en beleidsmatige invulling al grotendeels bepaald is, zijn dergelijke besluiten niet direct te concretiseren. Daarnaast is door de raadsleden ook aangegeven dat extra informatie wel zinvol moet zijn. Er wordt al veel informatie gedeeld met raadsleden denk aan de documenten binnen de begrotingscyclus, bestuurlijke seminars, bestuursrapportages, besluitvorming en planvorming.

Voorstel is dan ook om de GR op dit onderdeel niet te wijzigen en artikel 23 in stand te laten.

Artikel 23 Het algemeen en dagelijks bestuur ten opzichte van raden

1. Het algemeen en het dagelijks bestuur geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.
2. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd.

8. Regionale adviescommissie

Artikel 24a lid 1 Wgr

1. *Op voorstel van de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke adviescommissie in die het algemeen bestuur van advies kan voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies kan voorzien.*

Bovenstaande bepaling is opgenomen in de Wgr en werkt rechtstreeks. Als alle raden van de deelnemende gemeente gezamenlijk een voorstel doen bij het algemeen bestuur voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie dan moet het algemeen bestuur hierin voorzien. **Het is dan ook niet noodzakelijk hierover iets apart op te nemen in de GR.**

9. Wijzigingen bepalingen begrotingscyclus

In de artikelen 34, 34a en 35 van de Wgr zijn nieuwe data opgenomen voor het aanbieden of aanleveren van financiële stukken. In onderstaand schema wordt duidelijk welke termijnen gewijzigd zijn en wat de huidige termijnen in de GR zijn. Voorgesteld wordt om de huidige werkwijze en data te handhaven en de GR hierop niet te wijzigen.

Wat wel gewijzigd moet worden is de termijn van aanbidding van de ontwerpbegroting door het algemeen bestuur van 8 naar 12 weken. Hiermee wordt ook de zienswijzetermijn verruimd van 8 naar 12 weken.

Handeling	Huidige GR	Vanaf 1 juli 2022
Bestuur zendt algemene financiële en beleidsmatige kaders aan raden	1 januari	30 april
Bestuur zendt ontwerpbegroting aan raden	8 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur	12 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur
Raden kunnen zienswijzen indienen bij het bestuur	8 weken na aanbidding door bestuur	12 weken na aanbidding door bestuur
Bestuur zendt vastgestelde begroting aan gedeputeerde staten	15 juli	15 september
Bestuur zendt voorlopige jaarrekening naar gemeenteraden	1 april	30 april
Bestuur zendt vastgestelde jaarrekening aan gedeputeerde staten	15 juli	15 juli